

Film

Karen van Parijs
(Maria Danneels), Herman Gillis
(Richard) en Arlette Weygers
(Irène) in „Het leven dat wij
droomden“.

Het leven dat wij droomden.

Sinds geruime tijd produceert de B.R.T., in het bijzonder de Dienst Drama, met vaste regelmaat Vlaamse t.v.-films. Meestal zijn de afgewerkte produkties weinig meer dan soms goed bedoelde maar nauwelijks vermeldenswaardige films. Uitschieters waren de t.v.-films van Peter Simons, n.l. *De zuiverste nacht*, *Mijn mooie bioscoop* (beide van 1979) en *De eerste sleutel* (1980), alle drie naar interessante scenario's van Pierre Platteau.

Enkele jaren geleden werd het statuut van de omroep gewijzigd, zodat de B.R.T. nu kan samenwerken met het bioscoopbedrijf, wat dat in Vlaanderen ook betekent. Voor de Antwerpse cineast Robbe de Hert betekende het in ieder geval een kans om de mogelijkheden van een dergelijke co-productie, waarop hij zelf steeds had aangedrongen, uit te testen.

Wat het betekent met de omroep samen te werken vormt in wezen het onderwerp van zijn nieuwe film *Het leven dat wij droomden*.

Maurice Roelants' *Maria Danneels of het leven dat wij droomden* werd de sociaal geëngageerde cineast zogoed als opgedrongen, wat niet verwonderlijk is als men weet dat de Vlaamse film maar al te graag de literaire toer opgaat. Hoewel De Hert (*De Bom*, *Camera Sutra*, *Le fillet américain*) via het medium film eigenlijk de eigentijdse samenleving wil doorlichten, greep hij in samenwerking met de schrijver Fernand Auwera zijn kans.

De roman (1931) van de door het onderwijs nog steeds gepromote Roelants verhaalt hoe de hechte vriendschap tussen Maria en Irène, de twee vrouwelijke hoofdpersonen, verstoord wordt door de vlotte maar oppervlakkige jongeman Richard.

De Hert stelt de lesbische ver-

houding, die in de roman verdoezeld wordt, centraal en verplaatst heel het gebeuren naar de jaren zestig, toen dat onderwerp bespreekbaar werd. In tegenstelling met het wazige romaneinde, waarin Maria haar „vriendschap“ voor Irène inruilt voor de „liefde“ tot Richard, is in de film de liefde van Irène en Maria belangrijker dan de heteroverhouding met Richard. Het duo De Hert-Auwera stuurde de manke psychologie van de roman bij, maar deed nog heel wat meer. Het romanverhaal werd ingelijst in een raamvertelling: een scenarioschrijver (De Herts alter ego) reist naar de B.R.T. om er te praten over de verfilming van *Maria Danneels*. In de trein overheeft hij wat hij met de verfilming van deze vandaag totaal achterhaalde roman kan aanvangen. De kijker beleeft zo vanuit het standpunt van de cineast-scenarioschrijver het wordingsproces van de film. In de slotscène stapt de scenarist (een sobere vertolking door Guido van Camp) de B.R.T.-gebouwen binnen.

Robbe De Hert zorgde voor een stevig doordachte filmische verwerking met een uitermate boeiende montage. De sfeer van de jaren '60 wordt onder meer weergegeven door middel van

een derde niveau, n.l. ingelaste fragmenten uit destijds populaire films als *Casablanca*, *Psycho*, *Some like it hot* en *De eenenveertigste*. De film is belangrijk door de manier waarop de filmmaker met allerlei filmische middelen speelt. Een spel met personages, tijd, ruimte en klank. Zo gaat het trio een operavoorstelling bijwonen. We zien ze in het theater vóór de voorstelling begint: in de onmiddellijk daaropvolgende sequens leven ze zich op de tonen van de operamuziek uit op de autoscooter van de lokale kermis. Op een ander moment richt Richard zich tot de camera (de kijker) en zegt: „Wat een verhaal! Ik begrijp er niet meer van!“ Leuk voor insiders zijn ook De Herts verwijzingen naar vroeger werk van hemzelf of van zijn Fugitive Cinema-vrienden. Zo dansen Irène en Richard in een café op de muziek van *Lonely without you*, een Brenda-Lee-imitatie van Cynthia Clay; dezelfde song weerklinkt aan het slot van Guido Hendrickx' *Verbrande brug* (1975), nog altijd een van de betere Vlaamse films.

Originaliteit, fantasie, humor en ironiserende vervreemding maken *Het leven dat wij droomden* tot een verrassend rijke kijker-ervaring. En dat vooral omdat de

cineast erin slaagde het basisgegeven door zijn filmische vormgeving te overstijgen. Robbe De Hert etaleerde weer eens de mogelijkheden van zijn filmtalent en -kennis in een prent die zonder overdrijving de belangrijkste Vlaamse produktie sinds jaren kan worden genoemd. Een bioscooproulatie dringt zich nu op, te meer doordat de B.R.T. het toch nodig vond enkele fragmenten weg te knippen.

Wim de Poorter.

De potloodmoorden.

1982 was ook nog het jaar van *De potloodmoorden*. Het is het debuut in de lange speelfilm van de negenentwintigjarige Guy Lee Thys. Zijn thriller naar een origineel scenario is vooral een krachttoer op het gebied van de filmproduktie: zonder één frank overheidsgeld, de subsidiëeringscommissie wees het filmproject af, lukte het hem voor zowat 3,2 miljoen frank een doorsnee bioscoopfilm te draaien. Dat was uiteraard slechts mogelijk dank zij de onbezoldigde medewerking van de gehele professionele filmploeg. Het verhaal op zichzelf is allesbehalve origineel: de jacht van een politieambtenaar op een waanzinnige vrouwenmoordenaar, die zijn slachtoffers met een potlood te lijf gaat. Door de banale politiestory heen is het verhaal van de huwelijksperikelen van de inspecteur gemontereerd.

De film is vakkundig gerealiseerd naar een sterk gestructureerd scenario en vooral goed gemonteerd door Guido Hendrickx en Ludo Troch. Storend zijn wel de schrijftaal-dialogen, waardoor de acteursprestaties toneelmatig overkomen op de kijker. *De potloodmoorden* is in de eerste plaats een geslaagde wraakneming van een jong cineast op een selectiecommissie die hem geen kans gunde.

Wim de Poorter.

Boexken van der officien ofte dienst der missen

Dier beghint eē deuot nuttelic boexken vā der officiē ofte dienst der missen geordineert bi enē geesteliken enē deuotē persoē tot sonderlinge profijt alre goed mēschē. In welc boec bescreuē is getijt die geestelike bedudenisse des heplegē dienst v̄ missen. enē wat elc punt sonderlinge betekēt. enē is al dīnēde op die passie ons liefs heren ihesu cristi. Wāt die passie cristi bid missen betekēt is. Om daer onse heere deuotelic ende hertelic te dienen. So suldi v̄ voegen naertelic v̄ seluē hier na te regierē. In den v̄stelcu hoe dat ghi v̄ inder kercken hebben sult.

Als ghi ter kercken gaen wilt om misse te horē of om enige anderē dienst goods te horē. of oec predicacie. So seldi v̄ blidelic enē v̄telic daer tegens berepde enē als ghi die elocke hoert ludē. So seldi in v̄ seluen seggē dī is een tepkē des groten conincs. ic wil hē gāe loeken enē aenbetē enē offerē gout v̄ herteliker minen wyproec des deuotē gebedes. enē mirre der oetmoedigher gelstoruēheit tot minē dā seldi ter kerkē gāe niet bi bedwang. want bedwongen dienst en is gode niet ontfaelic. En daer seldi m̄ alre hertē god anbeden. wāt te vergheefs arbept die mout als dat herte stom is. En oec

Facsimileuitgave van de oudste te Antwerpen gedrukte incunabel (8 juni 1481). Opnieuw uitgegeven op initiatief van de Antwerpse Stadsbibliotheek.

Deel 1: Reprint in vierkleurendruk.

Deel 2: Transcriptie, inleidingen, commentaar.

Geleverd in foedraal. Prijs: 2.500 fr.

n.v. De Schutter,
Venusstraat 23, 2000 Antwerpen.